

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Plan-mer-procedure Regionaal
Waterprogramma Groningen

Versie: 3.0

Status: Vrijgegeven

Datum: 24-06-2026

Kenmerk: -260036555415

Autorisatieblad

NRD Regionaal Waterprogramma Groningen

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door		Ja	24-06-2026
Gecontroleerd door		Ja	24-06-2026
Vrijgegeven door		Ja	24-06-2026

Versiehistorie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting
1.0	Concept NRD	05-06-2026	Eerste concept, ter review provincie Groningen
2.0	Definitieve NRD	19-06-2026	Vrijgegeven rapportage
3.0	Definitieve NRD	24-06-2026	Tekstuele aanpassingen tbv vastlegging

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Het Regionaal Waterprogramma Groningen	4
1.3	De milieueffectrapportage en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau	4
1.4	Relevant beleid en regelgeving	5
2	Opgaven en doelen van het RWP	7
2.1	Opgaven	7
2.2	Doelen	7
2.3	Alternatieven	8
3	Te onderzoeken aspecten	10
3.1	Beoordelingskader	10
3.1.1	Doelbereik	10
3.1.2	Omgevingsaspecten	12
3.2	Beoordelingsmethodiek	12
3.2.1	Cumulatie van effecten	13
3.3	Leemten in kennis	13
4	Procedure en besluitvorming	14
4.1	Besluitvormingsprocedure	14
4.2	Monitoring en evaluatie	14
	Colofon	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Elke zes jaar stelt de provincie Groningen een Regionaal Waterprogramma (RWP) op. Het RWP is een verplicht (beleids)programma onder de Omgevingswet. De provincie formuleert in het RWP haar beleidsdoelen ten aanzien van water voor een periode van zes jaar en geeft op hoofdlijnen aan met welke beleidsmaatregelen deze te bereiken. Dat doet de provincie in overleg met de waterschappen en andere overheden. Bij de keuzes die zij maakt, is inbreng van maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners zeer gewenst. De provinciale omgevingsvisie is het belangrijkste beleidskader voor het RWP. Het wettelijk kader waarbinnen het RWP wordt opgesteld, bestaat uit een breder pallet van wet- en regelgeving.

Omdat het RWP een kader vormt voor ontwikkelingen die mogelijk effecten op het milieu of de omgeving veroorzaken, laat de provincie Groningen een milieueffectrapportage (planMER) opstellen. Het planMER beschrijft het doelbereik en de milieueffecten van het RWP. Het planMER geeft de provincie de benodigde beslisinformatie om het milieubelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over het waterbeleid. Onderliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vormt het startpunt van de mer-procedure en schetst de kaders en uitgangspunten voor de milieueffectrapportage.

1.2 Het Regionaal Waterprogramma Groningen

In het RWP staat een schets van de ontwikkelingen die zich voordoen rond het beleidsveld water en gaat o.a. in op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater, zoetwaterbeschikbaarheid, drinkwater, wateroverlast, waterveiligheid en zwemwater. De beleidsmaatregelen in het RWP zijn gericht op het behalen van specifieke beleidsdoelen. Deze doelen dragen bij aan de ambities die de provincie heeft geformuleerd in haar visie op de omgeving, de economie en de leefbaarheid van de provincie Groningen. De provinciale omgevingsvisie geeft richting aan de keuzes die in dit beleidsprogramma worden gemaakt.

Er zijn diverse inhoudelijke aanleidingen om het waterbeleid te actualiseren, waaronder het veranderende klimaat, nieuwe beleidsmatige inzichten zoals het principe 'water en bodem sturend' en toegenomen kennis voor schadelijke stoffen in het grond- en oppervlaktewater. Deze ontwikkelingen en uitdagingen vragen om een beleidsmatig antwoord op de vraag hoe hiermee om te gaan. Daarnaast heeft het RWP een juridische aanleiding die volgt uit de Europese watterrichtlijnen en de Omgevingswet. Daarin staat dat provincies minimaal iedere zes jaar het regionaal waterprogramma actualiseren. Het RWP bevat het waterbeleid ter uitvoering van deze richtlijnen. Met dit RWP 2028-2033 sluit de provincie aan bij het ritme van Europese en nationale programma's.

Het RWP is 'zelfbindend', dat wil zeggen dat de provincie gehouden kan worden aan haar eigen beleid en daarvoor ook in juridische zin op aanspreekbaar is. Met de provinciale omgevingsverordening (POV) heeft de provincie mogelijkheden om haar beleid in bindende regels vast te leggen.

1.3 De milieueffectrapportage en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau

De Omgevingswet stelt het verplicht een planmer¹-procedure te doorlopen en daarmee een planMER op te stellen, als:

- 1) Het gaat om een wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan of programma (Omgevingswet art. 16.34, eerste lid) en;
- 2) Het programma een kader vormt voor besluiten voor mer (beoordelings) plichtige projecten en/of er een passende beoordeling nodig is voor het plan of programma.

Het RWP kent zelf geen directe milieueffecten, maar omdat het een kader kan vormen voor projecten die milieueffecten kunnen veroorzaken, kan sprake zijn van een plan-mer-plicht. Of het RWP daadwerkelijk mer-plichtig is hangt af van de uiteindelijke inhoud van het programma. Daarnaast is de mer-procedure een goed instrument om in een aantal stappen inzichtelijk te maken wat de impact is op het milieu en de leefomgeving. Deze informatie speelt een belangrijke rol in de afweging van te nemen beleidsmaatregelen en in de besluitvorming over het programma.

¹ Met (plan)mer wordt bedoeld op de procedure van milieueffectrapportage en met (plan)MER het milieueffectrapport, dat het resultaat is van deze procedure

Omdat er mogelijk sprake is van een mer-plicht (afhankelijk van inhoud RWP) en de provincie de mer-procedure als behulpzaam instrument ziet voor de besluitvorming over het RWP, is ervoor gekozen een MER op te stellen.

Doel van het planMER

De provincie Groningen wil de milieueffectrapportage gebruiken om weloverwogen keuzes te maken over de beleidsmaatregelen in het RWP. De milieueffectrapportage onderzoekt hoe het provinciaal waterbeleid vormgegeven kan worden, zodat deze maximaal bijdraagt aan de doelen (doelbereik) en tegelijkertijd negatieve effecten op bijvoorbeeld de natuur, leefomgeving of het milieu worden tegengegaan (externe effecten). Om dit inzicht te verkrijgen worden verschillende mogelijke beleidsopties verkend en wordt onderzocht wat de consequenties hiervan zijn.

De milieueffectrapportage ondersteunt de besluitvorming van het RWP via een parallel proces. Het planproces van het planMER en RWP lopen dus in de tijd samen op en er is sprake van een wisselwerking. Meermaals worden tussentijds inzichten uit de planmer gebruikt voor het opstellen van het RWP. Op deze manier voegt de planmer kwaliteit toe aan het RWP.

Doel van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

De eerste stap in de mer-procedure is het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Dit wordt vastgelegd in een aparte notitie; de NRD. Reikwijdte en detailniveau gaan over de alternatieven en milieuaspecten in het MER. De reikwijdte staat voor de onderwerpen die in het MER staan: welke alternatieven worden onderzocht en welke milieuaspecten zijn relevant; dit wordt beschreven in paragraaf 2.3 en 3.1 van de NRD. Bij detailniveau gaat het om hoe uitgebreid en met welke methoden de alternatieven en milieuaspecten in het MER worden onderzocht; hier wordt in paragraaf 3.2 verder op ingegaan.

De NRD wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad en er is inspraak mogelijk. Iedereen kan via een zienswijze reageren op deze stukken. Voor de NRD wordt geen advies gevraagd aan de commissie mer. De commissie mer wordt wel gevraagd om een advies op het planMER.

1.4 Relevant beleid en regelgeving

Het planMER beschrijft een aantal relevante beleidsstukken op verschillende niveaus die een kader vormen voor het voornemen. Onderstaande tabel toont een aantal relevante beleidskaders voor het RWP. De tabel geeft een aantal grote regelgevende kaders weer waar het RWP raakvlak mee heeft. In het planMER wordt dit verder uitgewerkt.

Beleid	Relevantie
Nationaal Waterprogramma (NWP)	In het NWP bepaalt de rijksoverheid de nationale richting en beleidskaders van het waterbeleid. In het RWP vertalen we dit naar de regio. Net als het RWP en de waterprogramma's van de waterschappen, is de looptijd zes jaar. In het NWP zijn de lange termijn doelen en de nationale strategie opgenomen en staan prioriteiten en beleidskaders waar andere overheden zich aan moeten houden. Denk aan bescherming tegen overstromingen, waterkwaliteit en beschikbaarheid van zoetwater.
Omgevingswet	De omgevingswet bevat o.a. regels over omgevingswaarden voor waterkwaliteit van krw-waterlichamen en grondwaterlichamen en omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen. Het RWP geeft regionaal invulling aan deze regels
Beleidsnota Drinkwater 2021-2026	De beleidsnota Drinkwater is opgesteld om de drinkwatervoorziening veilig te stellen voor iedereen in Europees en Caribisch Nederland, nu en in de toekomst. Dit komt neer op voldoende kwantiteit en kwaliteit. Aan de hand van de beleidsnota is een implementatie- en uitvoeringsagenda opgesteld.
Drinkwaterwet	Op basis van de Drinkwaterwet heeft de provincie een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. De zorgplicht voor overheden houdt in dat zij bij de uitoefening van hun bevoegdheden het

	<p>drinkwaterbelang zwaar moeten laten meewegen en daarmee een bijdrage leveren aan het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.</p>
Nationale klimaatadaptatiestrategie	<p>In de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) beschrijft het Rijk hoe zij ervoor zorgt dat Nederland op lange termijn klimaatbestendig en waterrobuust wordt ingericht. Het veranderende klimaat heeft grote gevolgen voor het watersysteem. Voorbeelden zijn extreme neerslag die zal zorgen voor piekafvoeren en langdurige droogte zorgt voor watertekorten.</p> <p>Klimaatadaptatie is geen beleidsveld op zichzelf, maar een (doorlopend) onderwerp dat overheden meenemen bij hun instrumentarium. In het regionaal waterprogramma is rekening gehouden met het veranderende klimaat en is in de beleidsmaatregelen voor de komende jaren ingezet op het lange termijn doel om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn ingericht.</p>
Provinciale visies: Omgevingsvisie, leefbaarheidsvisie en economische visie	<p>Het RWP is gebaseerd op drie provinciale visies: de Economische visie, de leefbaarheidsvisie en de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie vloeit voort uit wettelijke verplichtingen en vormt de basis voor de Omgevingsverordening. De leefbaarheidsvisie en economische visie zijn geen wettelijk verplichte visies. De Omgevingsvisie is een verplichte integrale beleidsvisie met daarin hoofdkeuzen voor de fysieke leefomgeving en strategisch regionaal beleid waaronder het watersysteem, waterveiligheid, klimaatadaptatie en zoetwater-beschikbaarheid.</p>
Provinciale Omgevingsverordening (POV)	<p>Het waterbeleid dat in het RWP is geformuleerd, kan ertoe leiden dat er nadere regels worden gesteld. De provincie kan dat doen door zaken juridische doorwerking te geven via de omgevingsverordening. De omgevingsverordening bevat regels ter uitwerking van wettelijke bepalingen en instructieregels die borgen dat het beleid dat is vastgelegd in de Omgevingsvisie, doorwerkt naar het waterschap, gemeenten, burgers en bedrijven.</p>
Waterbeheerprogramma	<p>Uit de Omgevingswet volgt dat het waterschap als regionale waterbeheerder een waterbeheerprogramma vaststelt. Daarin worden o.a. maatregelen opgenomen ter uitvoering van de KRW en worden projecten benoemd. Het waterschapsbestuur stelt het vast en houdt daarbij rekening met het RWP, NWP en met regels over andere wateronderwerpen in de omgevingsverordening.</p>
Waterschapsverordening	<p>Daarnaast stelt het waterschap een waterschapsverordening vast. Het waterschap is verder verantwoordelijk voor o.a. vergunningverlening, toezicht en handhaving van lozingen van afvalwater, grondwateronttrekkingen en infiltraties, voor zover niet de provincie of het Rijk bevoegd gezag is.</p>

2 Opgaven en doelen van het RWP

2.1 Opgaven

De doelen van het Regionaal Waterprogramma (RWP) komen voort uit de inhoudelijke opgaven waar het Groningse watersysteem de komende decennia voor staat. Klimaatverandering speelt daarbij een centrale rol. De provincie krijgt steeds vaker te maken met langdurige droogte, hevige neerslag en toenemende zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen zetten zowel de beschikbaarheid van zoetwater als de waterveiligheid en waterkwaliteit onder druk. Waar in het verleden vooral is ingezet op bescherming tegen overstromingen, vraagt de huidige situatie om een bredere benadering waarin ook droogte, verzilting en de robuustheid van het watersysteem nadrukkelijk worden meegenomen.

Tegelijkertijd staat de kwaliteit van zowel het oppervlaktewater als het grondwater onder druk. Op veel plaatsen wordt nog niet voldaan aan de gewenste chemische en ecologische kwaliteit. Nieuwe inzichten in de effecten van stoffen zoals PFAS, nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen maken duidelijk dat de opgave groter en complexer is dan eerder gedacht. Ook de bescherming van drinkwaterbronnen vraagt extra aandacht, mede vanwege de toenemende vraag naar drinkwater en de druk op beschikbare bronnen. Het veiligstellen van voldoende schoon drinkwater, nu en in de toekomst, vormt daarmee een belangrijke opgave. In een separaat planmer-traject voor Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) wordt onderzocht welke reserveringsgebieden worden aangewezen voor toekomstige drinkwatervraag. Het veiligstellen van toekomstige drinkwatervoorraad is ook een doel van het RWP; in het planMER wordt gebruik gemaakt van de informatie uit de planmer-procedure voor de ASV's.

Naast deze inhoudelijke wateropgaven spelen ook ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen een grote rol. De provincie staat voor keuzes in woningbouw, landbouw, natuurontwikkeling, energie en economie. Deze ontwikkelingen vragen allemaal ruimte en leggen druk op het water- en bodemsysteem. Daarom is het uitgangspunt dat water en bodem sturend zijn steeds centraler komen te staan. Dit betekent dat niet langer vanzelfsprekend wordt uitgegaan van technologische oplossingen om het watersysteem aan te passen aan functies, maar juist dat functies beter worden afgestemd op de mogelijkheden en beperkingen van het natuurlijke systeem. Daarmee wordt gewerkt aan een robuuster en toekomstbestendig watersysteem.

De totstandkoming van de doelen is verder sterk verbonden met de bredere ambities van de provincie op het gebied van leefbaarheid, economie en fysieke leefomgeving, die voortvloeien uit de omgevingsvisie. Water speelt een sleutelrol in het realiseren van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving en een toekomstbestendig landelijk gebied. Ook is er sprake van een sterke verwevenheid met andere opgaven, zoals natuurherstel, landbouwtransitie en klimaatadaptatie.

De zes hoofddoelen van het RWP vormen daarmee een integrale uitwerking van deze samenhangende opgaven. Ze geven richting aan een waterbeleid dat niet alleen gericht is op het oplossen van afzonderlijke problemen, maar op het versterken van het gehele watersysteem in samenhang met de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkeling van Groningen.

2.2 Doelen

Voor de periode 2028–2033 hanteert de provincie Groningen zes centrale beleidsdoelen:

1. **Goede kwaliteit van oppervlaktewater**
Gericht op het behalen van chemische en ecologische doelen conform de Kaderrichtlijn Water en het terugdringen van verontreiniging.
2. **Goede kwaliteit van grondwater**
Gericht op het beschermen en verbeteren van de chemische en kwantitatieve toestand van grondwater, mede in relatie tot drinkwater en natuur.
3. **Voldoende beschikbaarheid van zoetwater**
Gericht op het borgen van een robuuste zoetwatervoorziening, met aandacht voor toenemende droogte, waterverdeling en vermindering van afhankelijkheid van externe aanvoer

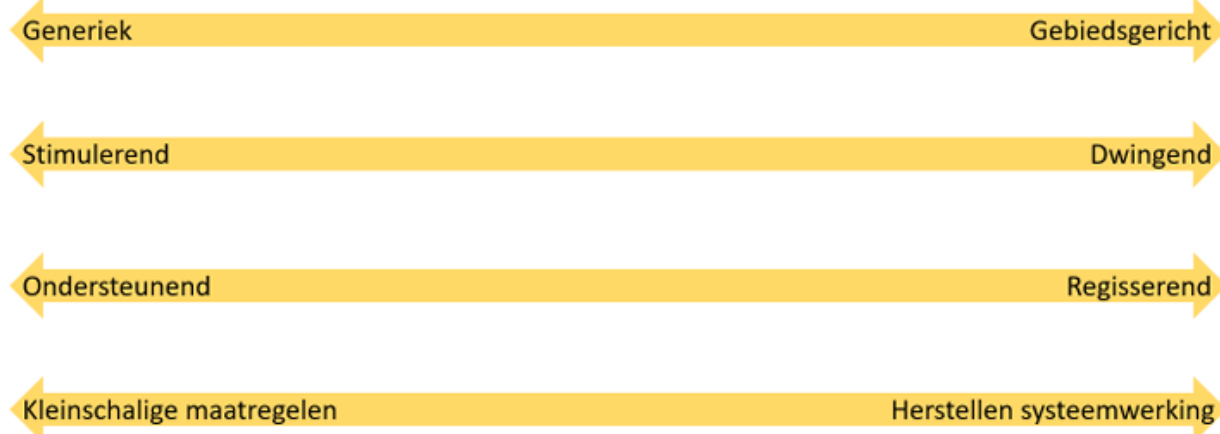
4. **Veiligstellen van voldoende drinkwater nu en in de toekomst**
Gericht op zowel de bescherming van bestaande drinkwaterbronnen als het reserveren van toekomstige bronnen, in combinatie met het beperken van de vraag.
5. **Beperken van overstromingsrisico's en risico's wateroverlast**
Gericht op bescherming tegen overstromingen en wateroverlast, via sterke waterkeringen en een klimaatbestendig watersysteem (vasthouden, bergen en afvoeren van water).
6. **Voldoende en veilige zwemwaterlocaties**
Gericht op het waarborgen van de gezondheid en veiligheid van zwemmers door goede zwemwaterkwaliteit en adequaat beheer van zwemwaterlocaties.

De zes doelen hangen sterk met elkaar samen en worden integraal benaderd. Maatregelen dragen vaak bij aan meerdere doelen tegelijk (bijvoorbeeld water vasthouden draagt bij aan zowel zoetwaterbeschikbaarheid als waterveiligheid en natuur). Daarnaast zijn er sterke relaties met andere beleidsvelden, zoals landbouw, natuur, ruimtelijke ordening en economie.

2.3 Alternatieven

Tijdens de mer-procedure worden verschillende beleidsalternatieven onderzocht. Deze alternatieven kunnen bestaan uit verschillende beleidsopties, die verschillen ten aanzien van de gangbare, voor de hand liggende, of eerder vastgestelde doelen en ambities (smaller of breder) en de maatregelen-pakketten die daarbij horen. De maatregelen kunnen bestaan uit ruimtelijk-fysieke ingrepen en andere activiteiten, zoals het stimuleren en faciliteren van bepaalde ontwikkelingen. De planMER biedt op deze manier inzicht in de keuzeruimte in relatie tot het RWP en het geeft de mate van doelbereik en de effecten van de keuzes weer.

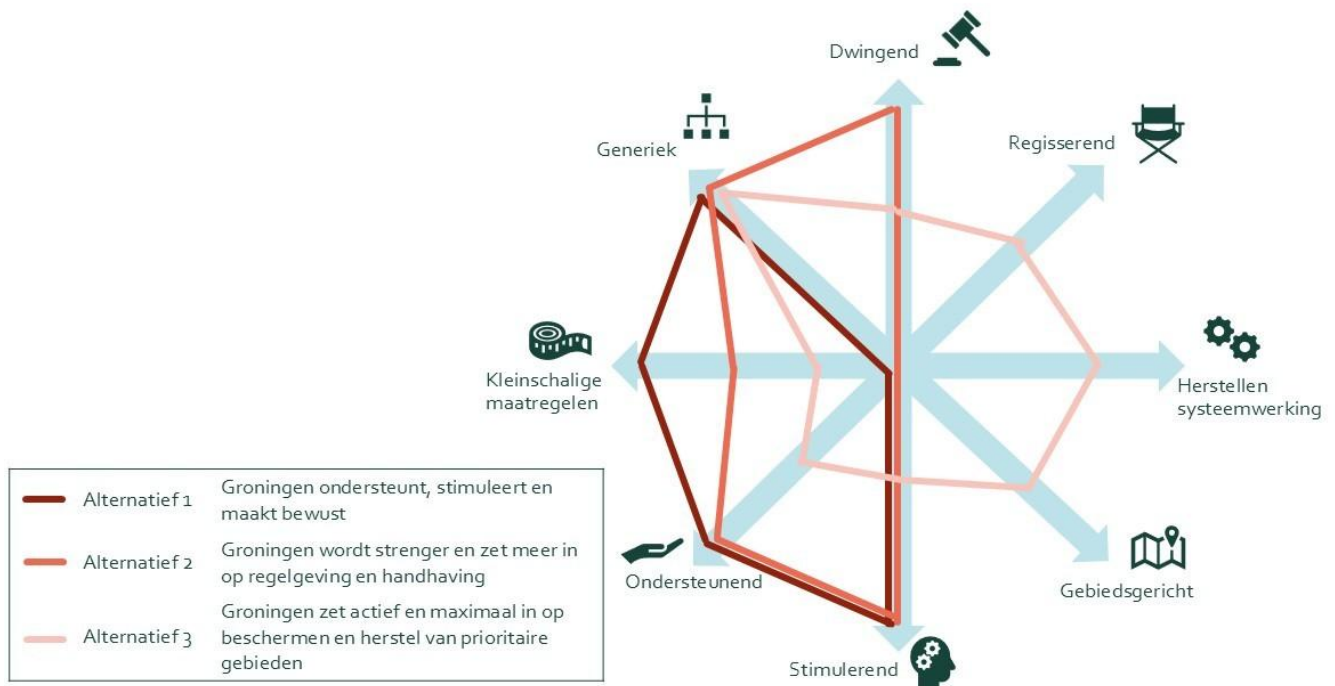
De ambities en doelen van de provincie Groningen kunnen op verschillende manieren behaald worden. Groningen kan verschillende instrumenten inzetten (bijvoorbeeld subsidies, samenwerkingsafspraken, verordeningen of projecten). De keuze die de provincie hierin maakt, maakt of zij een stimulerende of een dwingende rol aanneemt, of zij een ondersteunende of een regisserende rol aanneemt en op welke manier zij aan de slag gaat met het water- en bodemsysteem (generiek tegenover gebiedsgericht en kleinschalig tegenover herstel systeemwerking), zie afbeelding 2.1.

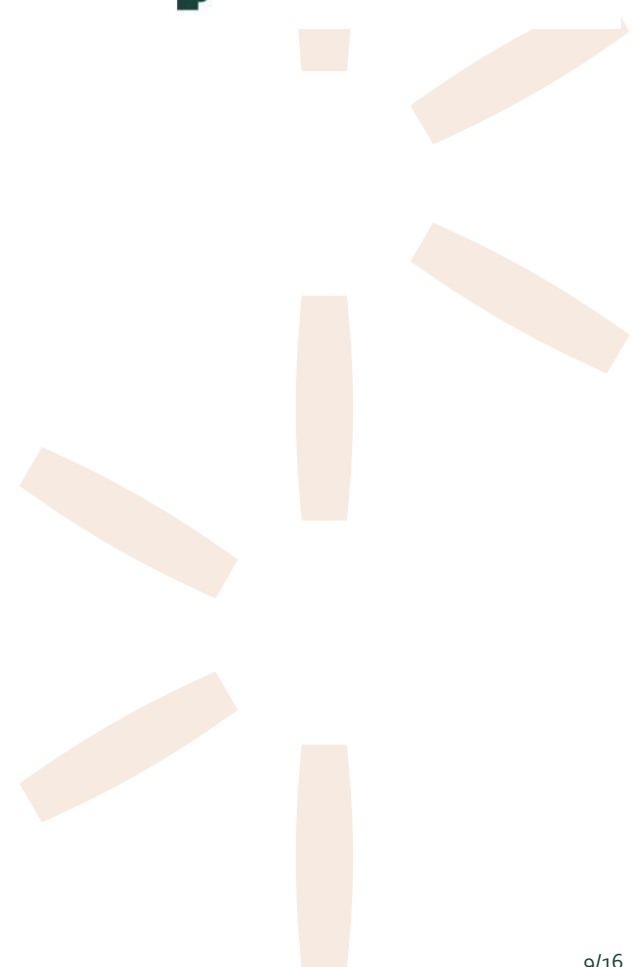
Figuur 2.1 Assen voor de alternatieven

Er worden drie alternatieven beschouwd. Deze drie alternatieven beschrijven verschillende 'uitersten' van de werkwijze waarop de doelen in het RWP behaald kunnen worden. Door de effecten en het doelbereik op deze uitersten te beschouwen, ontstaat inzicht in het effect van verschillende beleidskeuzes die in het RWP gemaakt kunnen worden (zie afbeelding 8.2):

1. Groningen gaat door met wat het al doet, ondersteunt, stimuleert en maakt bewust. Dit alternatief zet meer in op kleinschalige maatregelen, generiek beleid, ondersteunend en stimulerend;
2. Groningen wordt strenger en zet meer in op provinciale bevoegdheden en handhaving dan alternatief 1;
3. Groningen zet actief en maximaal in op beschermen en herstel van prioritair gebieden. Ten opzichte van alternatieven 1 en 2 trekt de provincie de regie naar zich toe.

Figuur 2.2 visualisatie van te onderzoeken alternatieven in het planMER voor het RWP

3 Te onderzoeken aspecten

Om uiteindelijke beleidskeuzes te kunnen maken over de toe te passen maatregelen in het kader van het RWP, is het belangrijk de alternatieven en onderliggende beleidsopties te toetsen op hun bijdrage aan de doelen enerzijds en de effecten op de fysieke en sociaaleconomische leefomgeving anderzijds. Bij de effectbeoordeling en in het beoordelingskader wordt daarom een duidelijke tweesplitsing gehanteerd tussen doelbereik en omgevingsaspecten. Bij de effectbeschrijving ligt de nadruk op de permanente effecten die ontstaan tijdens de planperiode 2028-2033, dat ook het richtjaar is van de doelen uit het RWP. Voor een aantal doelen zijn specifieke richtjaren vastgelegd, in welk geval daar aan getoetst zal worden. Daarnaast wordt voor een aantal aspecten een doorkijk gemaakt naar de langere termijn, omdat door de traagheid van het natuurlijke water- en bodemsysteem effecten op de korte en lange termijn kunnen verschillen.

In het planMER worden effecten van verschillende alternatieven en beleidsopties bepaald door deze te vergelijken met de effecten die zouden ontstaan zonder een nieuw RWP; dit is de referentiesituatie. De referentiesituatie is de huidige situatie plus zogenoemde autonome ontwikkelingen; doorgaande ontwikkelingen of vastgesteld beleid die ook zonder een nieuw RWP plaats zullen vinden. Hierbij wordt uitgegaan van voortzetting van het huidige RWP als onderdeel van de referentiesituatie.

De focus bij de beoordeling ligt op doelbereik en milieuthema's die een directe link hebben met het watersysteem: bodem, natuur, landschap et cetera. Daarnaast wordt ook gekeken naar de invloed op functies, zoals industrie, landbouw en wonen. Bij het beschrijven van de effecten ligt de focus op effecten die op provinciaal niveau optreden. Indien effecten meer lokaal optreden wordt dit ook benoemd, maar niet tot in detail beschreven. Aspecten met een meer lokaal karakter die van toepassing zijn op een specifieke locatie komen niet aan de orde in het plan MER. Deze worden beoordeeld in een later stadium (bijvoorbeeld in het project-MER of de mer beoordeling voor een vergunning). Als specifieke projecten die volgen uit het provinciaal beleid worden voorbereid, kunnen de lokale thema's veel gericht worden beoordeeld. Voorbeelden van deze lokale thema's zijn lucht, geluid en verkeer. Deze hebben een directere relatie met specifieke projecten dan met het totale water- en bodemsysteem. Daarom worden deze 'lokale' thema's nu niet onderzocht. Onderstaande tabel toont de aspecten die in het plan-MER worden onderzocht.

3.1 Beoordelingskader

Het beoordelingskader bestaat zoals hiervoor beschreven uit twee delen: doelbereik en omgevingsaspecten.

3.1.1 Doelbereik

Het beoordelingskader voor doelbereik is gebaseerd op de doelen van het RWP. De zes hoofddoelen vormen de basis en deze zijn nader gespecificeerd in subdoelen. Vervolgens zijn indicatoren geïdentificeerd aan de hand waarvan kan worden bepaald in hoeverre een alternatief of beleidsoptie bijdraagt aan het desbetreffende doel. De laatste kolom bevat de wijze van beoordeling en evt. bronnen die gebruikt worden voor de beoordeling.

Tabel 3.1 Beoordelingskader doelbereik

Doel/subdoel	Indicatoren/ operationeel doel
Goede kwaliteit oppervlaktewater	
Chemische kwaliteit oppervlaktewater	<ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan de chemische normen voor oppervlaktewater uit de Richtlijn prioritaire stoffen - Verlagen van emissies van microverontreinigingen
Ecologische kwaliteit oppervlaktewater	<ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan de ecologische doelen KRW-waterlichamen (vastgesteld in de KRW factsheets) op een robuuste wijze.

	<ul style="list-style-type: none"> - Voorkomen van afwenteling van 'overige wateren' naar KRW-oppervlaktewaterlichamen.
Goede kwaliteit grondwater	
Kwaliteit grondwater	<ul style="list-style-type: none"> - Voldoen aan de chemische doelen voor grondwater uit richtlijn prioritare stoffen; - Voorkomen dat schadelijke stoffen in het grondwater terechtkomen en beperken dat overige antropogene stoffen in het grondwater terechtkomen - Voorkomen toename zuiveringsinspanning voor drinkwaterbereiding
Kwantiteit grondwater	<ul style="list-style-type: none"> - Waarborgen van evenwicht tussen aanvulling en onttrekkingen KRW-grondwaterlichamen
Voldoende beschikbaarheid van zoetwater	
Waternvraag	<ul style="list-style-type: none"> - Beperken van de toename van de waternvraag bij landbouw en industrie - Beperken van de toename van de waternvraag bij nieuwe ruimtelijke en economische ontwikkelingen - Beperken van de toename van de waternvraag ter voorkoming van veenoxidatie - Vergroten van de zoetwateraanvoorraad in het vroege voorjaar in de bodem van de hoge zandgronden
Waterbeschikbaarheid (hoofwatersysteem)	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten beschikbaarheid van water uit het hoofdsysteem
Grondwateronttrekkingen	<ul style="list-style-type: none"> - Beperken totale omvang grondwateronttrekkingen - Beperken grondwateronttrekkingen rondom grondwaterafhankelijke Natura2000 gebieden
Schoon en voldoende drinkwater	
Drinkwaterbronnen	<ul style="list-style-type: none"> - Geen achteruitgang kwaliteit drinkwaterbronnen - Geen achteruitgang kwantiteit drinkwaterbronnen - Voorkomen toename zuiveringsinspanning drinkwaterbereiding - Waarborgen beschikbaarheid 10% operationele reserve
Drinkwateraanvoorraad	<ul style="list-style-type: none"> - Strategische voorraden zijn ruimtelijk vastgelegd en beschermd - Inzicht in (on-)mogelijkheden aanvullende bronnen - Vergunningprocedures zijn efficiënt ingericht
Drinkwateraanvraag	<ul style="list-style-type: none"> - Beperken watergebruik huishoudens (waterbesparing) - Beperken drinkwatergebruik industrie
Waterveiligheid en wateroverlast	
Waterveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Toekomstbestendige waterkeringen
Watersysteem	<ul style="list-style-type: none"> - Toekomstbestendig watersysteem
Risicobewustzijn	<ul style="list-style-type: none"> - Vergroten bewustzijn risico's wateroverlast en overstrooming - Verbeteren voorbereiding overstrooming
Zwemwater	
Zwemwaterlocaties en -kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Waarborgen voldoende en veilige zwemwaterlocaties

3.1.2 Omgevingsaspecten

Voor de omgevingsaspecten is geïdentificeerd welke milieu- en omgevingsaspecten mogelijk beïnvloed worden door het RWP. Dit zijn naast milieueffecten zoals natuur en broeikasgassen ook bredere effecten op de fysieke, maatschappelijke en economische omgeving, zoals landschap, cultuurhistorie, landbouw en industrie². Ook de omgevingsaspecten zijn verder uitgewerkt in indicatoren. De beoordeling van de omgevingsaspecten is deels afhankelijk van de beoordelingen op doelbereik, omdat veel effecten samenhangen met de invloed van een alternatief of beleids optie op het watersysteem.

Tabel 3.2 Beoordelingskader omgevingsaspecten

Aspect	Indicatoren
Milieueffecten	
Natuur*	<ul style="list-style-type: none"> - N2000 - NNN - Bos- en natuurgebieden buiten NNN
Bodem	<ul style="list-style-type: none"> - Bodemdaling - Chemische bodemkwaliteit - Robuustheid bodem - Bodemvruchtbaarheid
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Belevingswaarde van het landschap (zichtbaarheid, herkenbaarheid, schoonheid) - Herkomstwaarde (herinnerbaarheid, verbondenheid met herkomst)
Archeologie en cultuurhistorie	<ul style="list-style-type: none"> - Belevingswaarde van cultuurhistorie (zichtbaarheid, herkenbaarheid, schoonheid) - Aantasting van archeologische en cultuurhistorische waarden
Broeikasgassen	<ul style="list-style-type: none"> - Uitstoot van broeikasgassen - Vastlegging van broeikasgassen
Gezondheid*	<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidseffecten aspecten - Hittestress - Uitnodigen tot bewegen
Functies	
Energiegebruik watersysteem	<ul style="list-style-type: none"> - Energiegebruik maatregelen
Industrie	<ul style="list-style-type: none"> - Industrie opbrengst
Landbouw*	<ul style="list-style-type: none"> - Areaal landbouwgrond - Landbouwopbrengst
Gebruiksfuncties	<ul style="list-style-type: none"> - Wonen - Vrijtijdseconomie/recreatie - Infrastructuur/bereikbaarheid - Beroepsvaart

*voor de aspecten natuur, landbouw en gezondheid wordt onderscheid gemaakt tussen korte en lange termijn effecten. Door de traagheid van het natuurlijke bodem- en watersysteem kunnen voor deze aspecten op de lange termijn andere effecten optreden dan op de korte termijn.

3.2 Beoordelingsmethodiek

De wijze van beoordelen is kwalitatief. Dit betekent dat de mogelijke effecten worden beschreven in plaats van berekend. Het uitgangspunt is dat de effectbeoordeling plaatsvindt op basis van beschikbare data (o.a. de regionale studies, eerder uitgevoerde onderzoeken en openbare GIS data). De beoordeling van effecten in het plan-MER sluit aan op het abstractieniveau van het RWP en de aspecten zoals omschreven eerder in hoofdstuk 3. Gezien het relatief globale en kwalitatieve karakter worden de effecten beschreven in termen van kansen op positieve effecten en risico's op negatieve effecten. Zowel doelbereik als de omgevingsaspecten worden beoordeeld op een

² Het thema water is niet meegenomen als omgevingsaspect, omdat de effecten op het watersysteem reeds uitvoerig getoetst worden onder doelbereik.

vijfpuntsschaal. Onderstaande tabel geeft weer wanneer welke score toegekend wordt. Per thema worden indien dit aan de orde is ook mitigerende maatregelen genoemd om de effecten van de alternatieven te verminderen.

Tabel 3.3 Beoordelingsschaal doelbereik en milieueffecten

Score	Toelichting doelbereik	Toelichting milieueffecten
++	Grote bijdrage aan doelbereik	Sterk positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	Voldoende bijdrage aan doelbereik	Positief effect ten opzichte van referentiesituatie
0	Matige bijdrage aan doelbereik	Neutraal, beperkte verandering ten opzichte van de referentiesituatie
-	Beperkte bijdrage aan doelbereik	Negatief effect ten opzichte van referentiesituatie
--	Geen tot nauwelijks bijdrage aan doelbereik	Sterk negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie

In het planMER wordt per aspect nader toegelicht in welke gevallen een effect beoordeeld wordt als (sterk) positief, (sterk) negatief of neutraal. De effecten worden beschreven en samengevat in tabellen. Daarnaast kunnen zij ook visueel weergegeven worden. Hiermee kunnen de verschillen tussen de alternatieven duidelijk zichtbaar worden gemaakt.

3.2.1 Cumulatie van effecten

In het planMER wordt aandacht besteed aan cumulatie van milieueffecten door niet alleen afzonderlijke effecten, maar ook de samenhang daartussen te beoordelen. Maatregelen kunnen elkaar versterken (bijvoorbeeld voor natuur en klimaatadaptatie), maar ook leiden tot grotere negatieve effecten, bijvoorbeeld voor landbouw, bodem of landschap. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met interacties tussen de in het beoordelingskader opgenomen aspecten en met de samenhang tussen doelbereik en omgevingsaspecten.

3.3 Leemten in kennis

Het planMER wordt opgesteld op basis van beschikbare informatie. Tijdens het opstellen van het planMER wordt in beeld gebracht welke leemten in kennis er zijn die de komende jaren ingevuld moeten worden om een alternatief of maatregel daadwerkelijk uit te kunnen voeren, eventueel door middel van het uitvoeren van een projectMER of mer-beoordeling van voldoende detailniveau. Op basis van het planMER worden aandachtspunten gesignaleerd die later bij vaststelling van maatregelen in een besluit en eventueel bijbehorend een project-MER of mer beoordeling verder onderzocht zullen worden.

4 Procedure en besluitvorming

4.1 Besluitvormingsprocedure

De planMER-procedure en de besluitvormingsprocedure over het RWP Groningen worden stapsgewijs doorlopen. Onderstaand worden deze stappen toegelicht.

- De procedure is formeel gestart met het publiceren van de voorliggende Nota Reikwijdte en Detailniveau is gepubliceerd. Iedereen kan via een zienswijze reageren op deze stukken. De procedure en de manier waarop een zienswijze kan worden ingediend, wordt online gepubliceerd in het Provinciaal blad.
- Naar aanleiding van de zienswijzenprocedure wordt een Reactienota opgesteld, waarin het bevoegd gezag beschrijft hoe wordt omgegaan met de binnengekomen zienswijzen en adviezen. Daarna stelt het bevoegd gezag de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER vast.
- Vervolgens wordt een start gemaakt met de effectbeoordeling ten behoeve van het planMER. Hierbij wordt rekening gehouden met de NRD, de ontvangen reacties en de Reactienota. De resultaten van de effectbeoordelingen worden opgenomen in het planMER.
- Aan het eind van 2026 wordt het ontwerp-RWP, inclusief het planMER en eventuele andere achtergronddocumenten, bekend gemaakt en gepubliceerd. Net als bij de NRD kan iedereen via een zienswijze reageren op deze stukken. De procedure en de manier waarop een zienswijze kan worden ingediend, wordt te zijner tijd online gepubliceerd in het Provinciaal blad.
- De commissie mer wordt gevraagd om een toetsingsadvies op het planMER
- Na de zienswijzenprocedure worden de reacties die op het ontwerp-RWP en het planMER zijn binnengekomen en het advies van de cie. mer verwerkt. Ook wordt een reactienota opgesteld.
- Hierna wordt het definitieve Regionaal Waterprogramma voor de Provincie Groningen vastgesteld en gepubliceerd.

4.2 Monitoring en evaluatie

Effecten van de maatregelen uit het RWP kunnen vaak nog zowel positiever als minder positief uitpakken, afhankelijk van de uitwerking van (gebiedsgerichte) programma's en de effectiviteit van het in te zetten instrumentarium. Daarnaast spelen onzekere trends zoals klimaatverandering een grote rol bij het behalen van doelen van het RWP. Via een gerichte en samenhangende monitoring en evaluatie moet Groningen voortdurend een inschatting maken van de onzekerheid op het gebied van bijvoorbeeld klimaatontwikkeling, landbouw en economie. In het MER wordt beschreven hoe de provincie Groningen monitoring en evaluatie van het RWP vorm geeft.

Colofon

Opdrachtgever	Provincie Groningen t.a.v. Postbus 610 9700 AP Groningen
Uitgave	Movares Nederland B.V. Jaarbeursboulevard 280 3521 BC Utrecht
Telefoon	+31 (0)30 - 265 55 55
Ondertekenaar	
Projectnummer	
Kenmerk	-26003655

© 2026, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

movares smart
urban
engineering